

Ikke mindre kjøtt

FOTO: YAY IMAGES

Svært få av oss er villige til å legge om livsstilen for miljøets skyld, viser en ny undersøkelse.

– Forbrukerne er usikre på hva slags mat som er klimavennlig og bra for miljøet, sier forsker Marthe Hårvik Austgulen ved Forbruksforskningsinstituttet SIFO ved OsloMet.

Sammen med kolleger står hun bak en studie som viser at svært få forbrukere er motiverte til å endre sine spisevaner av hensyn til miljøet. Studien er basert på en spørreundersøkelse, fokusgruppeintervjuer og et butikkeksperiment.

– I den grad forbrukerne støtter ulike tiltak, som for eksempel å spise mindre kjøtt og øke prisene på kjøtt, er dette avhengig av den enkeltes verdiorientering og eksisterende spisevaner, sier Austgulen.

Forbrukerne i undersøkelsen var skeptiske til om det var deres ansvar å endre spisevanene for miljøets skyld.

Tidligere studier viser at en reduksjon i kjøttforbruket er den enkeltendringen i folks matvaner som vil ha størst innvirkning på klimaet. Denne informasjonen har ikke nådd tilstrekkelig fram til norske forbrukere, mener SIFO-forskerne.

Respondentene i undersøkelsen rangerte fire ulike miljøtiltak fra minst til

mest effektivt. Skala fra 1 til 4, der 1 er mest miljøvennlig.

I SIFOs undersøkelse ble deltakerne bedt om å rangere fire tiltak fra mest til minst miljøvennlig.

Norske forbrukere rangerte det å redusere matsvinn som det viktigste tiltaket for miljøet, deretter øke produksjon og inntak av lokalt produsert mat.

Å øke produksjon og inntak av økologisk mat ble rangert som det minst effektive tiltaket for miljøet.

Så mange som en av tre svarte at de ikke visste eller de trodde ikke noen av de fire alternativene hadde noen effekt på miljøet.

Fokusgruppeintervjuene bekreftet at folk er skeptiske til hva de selv kan bidra med.

Mange menn mente at «en skikkelig middag inneholder kjøtt», og de fleste var uvillige til å endre egne matvaner.

De yngste kvinnene hadde mest tro på at de ville klare å endre spisevanene av hensyn til miljøet.

I et butikkeksperiment satte forskerne ut to liknende oppskriftshefter som begge skulle inspirere kundene til å spise flere grønnsaksmiddager.

Heftene ble satt ut i fire forskjellige butikker, og byttet plass etter en stund.

Det ene oppskriftsheftet fremhevet helse som begrunnelse for å spise mer grønnsaker, mens det andre la vekt på klimaet.

– Eksperimentet viste at begge heftene påvirket folk til å kjøpe mer grønnsaker, men at det ikke utgjorde noen forskjell om oppskriftsheftet argumenterte for klima- eller helseeffektene av å spise mindre kjøtt, sier Austgulen.

Forskerne konkluderer med at det sannsynligvis var tiltaket med oppskriftshefter i seg selv som hadde størst effekt – det gjorde det lettere for forbrukerne å spise mer vegetarisk.

Konklusjonen er at de fleste forbrukere ikke er klare for å omgjøre sine spisevaner til det som er best for klimaet eller miljøet.

– Dette utfordrer den delen av miljøpolitikken som har som mål å gjøre forbrukerne medansvarlige i arbeidet for å redusere klimagassutslippene, sier Austgulen.

Kilde: Austgulen, M.H. m.fl.: Consumer Readiness to Reduce Meat Consumption for the Purpose of Environmental Sustainability: Insights from Norway. Sustainability (2018) (sammendrag) <https://doi.org/10.3390/su10093058>

Meslinger og røde hunder

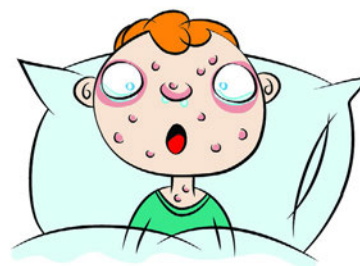

FOTO: YAY IMAGES

Meslinger og røde hunder (rubella) er nå definert som allmennfarlige smittsomme sykdommer, skriver Folkehelseinstituttet.

Helse- og omsorgsdepartementet har vedtatt å føye til meslinger og rubella på listen over sykdommer i forskrift om allmennfarlige smittsomme sykdommer. Endringen er gjort for å sikre god beredskap mot, og håndtering av, tilfeller og utbrudd av disse sykdommene i Norge.

En rekke rettigheter, plikter og tiltak i smittevernloven er knyttet opp til de allmennfarlige smittsomme sykdommene. Leger og annet helsepersonell vil blant annet ha plikt til å gi informasjon og personlig smittevernveiledning til smittede personer, og til å utføre smitteoppsporing. Personer som er smittet av en slik sykdom vil ha plikt til å la seg undersøke av lege, til å motta smittevernveiledning, og dessuten gi nødvendige opplysninger om hvem smitten kan ha blitt overført fra. I tillegg fører det med seg rettigheter, som stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege.

Les mer om allmennfarlige smittsomme sykdommer i Smittevernveilederen: <https://www.fhi.no/nettpub/smittevernveilederen/temakapitler/lovverk-og-smittevern/>